

# Evcil Hayvan Yas Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evcil Hayvan Yas Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21484>

## Özet

**Evcil Hayvan Yas Ölçeği** (Evcil Hayvan Kaybı Anketi'nin Türkçe Versiyonu), evcil hayvanın kaybetmesi bireylerin yaşadığı yas sürecinin yoğunluğunu ve doğasını ölçmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle evcil hayvan kaybından kaynaklanan suçluluk, öfke ve ayrılık kaygısı gibi bileşenleri değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesi için gerekli psikometrik özelliklerini incelemiştir.

## Anahtar Kelimeler

Evcil hayvan, yas, kayıp, adaptasyon, psikometrik özellikler, Pet Bereavement Questionnaire, Türkçe versiyon.

## Yazarlar

Özge Yüksel, Burcu Apak, Özlem Demirci.

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, evcil hayvan kaybı yaşayan bireylerin yaşadığı duygusal tepkileri ve zorlukları sistematik bir şekilde değerlendirebilecek, kültürel olarak uygun ve bilimsel açıdan sağlam bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu araç, klinik ve araştırma ortamlarında evcil hayvan kaybı yaşayanların anlaşılmasına ve destek programlarının geliştirilmesine katkıda bulunmayı hedefler.

## Yapı

Evcil Hayvan Yas Ölçeği, evcil hayvan kaybına eşlik eden karmaşık duygusal ve bilişsel tepkileri ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Orijinal Pet Bereavement Questionnaire (PBQ) genellikle üç ana faktör etrafında toplanır: **Yas Yoğunluğu** (ayrılık acısı), **Suçluluk** ve **Öfke**. Ölçekteki maddeler, bireyin kendini suçlu hissetme derecesini, kayıpla ilgili anılarının rahatsız ediciliğini ve bakalarına karşı duyulan öfkeyi (örneğin, veterinerlere veya aile üyelerine) değerlendirir.

## Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal geçerlik (construct validity) ve faktör yapısını incelemiştir. Yapılan analizler, ölçek maddelerinin, ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı (evcil hayvan yasını) uygun şekilde temsil ettiğini göstermeyi amaçlamıştır. Çalışmada, ölçeğin orijinal yapıyla tutarlı bir şekilde kültürel adaptasyonunun sağlandığı belirtilmiştir.

## Güvenirlik

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik katsayıları (örneğin, Cronbach alfa) hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini işaret etmektedir. Çalışmanın, ölçeğin zamana karşı kararlılığını (test-tekrar test güvenilirliği) da incelediği varsayılmaktadır.

## Faktör Analizi

Özge Yüksel ve arkadaşları tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, Evcil Hayvan Yas Ölçeği'nin Türkçe formunun faktör yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin 16 maddesinin, orijinal ölçeğin teorik olarak belirlenmiş alt boyutlarına uygun bir şekilde gruplanıp gruplanmadığını tespit etmek için kritik öneme sahiptir.

## Ölçek

**Test Türü:** Uyarlama (Orijinali: Pet Bereavement Questionnaire - PBQ)

**Format:** Öz bildirim ölçeği

**Maddi Sayısı:** 16 Madde

**Derecelendirme:** 4'lü Likert tipi derecelendirme (Genellikle: Hiç katılmıyorum'dan Tamamen katılmıyorum'a kadar)

**Mevcut Diller:** Türkçe, İngilizce (Orijinal)

**Popülasyon Grubu:** Evcil hayvan kaybı yaşayan yetişkinler

**Yaş Grubu:** Genellikle 18 yaş ve üzeri yetişkinler

**Popülasyon Detayları:** Türk kültürü bağlamında evcil hayvan sahibi olan ve yakın zamanda kayıp yaşamış bireyler.

**Test Metodolojisi:** Çeviri, geri çeviri ve psikometrik analizler yoluyla yapılan dilsel ve kültürel adaptasyon.

## Anahtar Kelimeler

Evcil hayvan kaybı, duygusal tepki, suçluluk, öfke, Likert tipi ölçek, geçerlik, güvenirlik.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Özge YÜKSEL ŞENGÜN

**Yazar ORCID Tanımlayıcı:** Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

**İletişim E-posta Adresleri:** ozgeyuksele@msn.com

**Yazın Adresi:** Detaylı adres bilgileri için kaynak makaleye başvurulmalıdır.

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

**İzinler ve Kullanım Ücreti:** Kullanım şartları ve izinler için sorumlu yazar (Özge YÜKSEL ŞENGÜN) veya yayıncı (Taylor & Francis Online) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

**Test Yılı (Uyarılma):** 2022

## Referanslar

Yüksel, Ö., Apak, B. & Demirci, Ö. (2022) Turkish version of the Pet Bereavement Questionnaire: Validity, reliability and psychometric properties,. Death Studies. Doi: 10.1080/07481187.2022.2034073

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [tandfonline.com](https://www.tandfonline.com)

Ölçeğin orijinal dokümanı (DOCX formatında) buradan indirilebilir: [evcil-hayvan-yas-olcegi-toad.docx](#)

## Evcil Hayvan Yas Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

8- Evcil hayvanıma daha iyi bakamadığım için kendimi çok suçlu hissediyorum.

14- Evcil hayvanımın son anları ile ilgili hatıralar aklımdan çıkmıyor.

11- Diğer insanlara evcil hayvanımın ölümünde katkıları olduğu için öfkeliyim.